

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 233

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 25-67
POSLOVALNICA CELJE: Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, sreda 11. oktobra 1939

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Tudi Litva je kapitulirala

Sporazum med Kaunasom in Moskvo, po katerem dobi sovjetska Rusija na Litvanskem enake pravice kakor v Estoniji in Letoniji — Mesto Vilno in okrožje pripada Litvi — Vojna nevarnost med Finsko in sovjetsko Rusijo — Nadaljevanje preseljevanja Nemcev — Daladier za nadaljevanje vojne, Hitler za sklenitev miru

Devet točk sporazuma z Litvo

MOSKVA, 11. oktobra DNB. Pogajanja med Rusijo in Litvo so končana. Mesto Vilno in vsa vilenska oblast pripade Litvi. Podpisan je pakt o medsebojni pomoči, litvanska vlada je pristala na pravico sovjetske Rusije, da sme na litvanski tleh vzdrževati svoje pehotne in letalske posadke. Z ruske strani so bili pri podpisu Stalin, Molotov, Potemkin in odpravnik poslov ruskega posla v Kaunasu, Podznjakov. Litvo so zastopali zunanji minister Urbsis, podpredsednik vlade Bizauskas, armijski general Rastikis ter litvanski poslanik v Moskvi Nakevicius. Pakt vsebuje deset točk: 1. Mesto Vilno in vsa vilenska oblast pripade Rusiji; 2. Obe državi bosta druga drugi pomagali v primeru napada na njuno ozemlje, bodisi v primeru napada s strani morja ali kopnega od katere koli druge države; 3. Sovjetska unija bo nudila Litvi vojaško pomoč in jo zavarovala z vojnimi ter življenjskimi potrebščinami; 4. Ruskemu letalstvu se dovolijo oporišča. Oporiščne baze se bodo še določile s posebnim sporazumom, prav tako poljedelska in druga vprašanja upravno političnega značaja, ki so v zvezi s tem; 5. Če bosta Litva ali Rusija napadeni, se bosta obe državi takoj posvetovali o skupnem nastopu na zunaj ter izkoristili vsa sredstva za obrambo; 6. Obe državi se zavežeta, da ne bosta v bodoče sklenili nikakega pakta, ki bi bil v nasprotju z njunimi skupnimi interesi; 7. Sedanji dogovor ne prizadeva v nikakem pogledu obe podpisnici. Obe stranki si pridržujeta pravico, ne vmešavati se v notranje zadeve obeh držav; 8. Dogovor je sklenjen na 15 let. Če ne bo leto dni pred potekom sedanjega pakta odpovedan, se podaljša za nadaljnjih 10 let. Vendar bi Litva tudi v primeru odpovedi zadržala Vilno; 9. Ta pogodba stopi v veljavo takoj po ratifikaciji, ki se bo izvedla v roku šestih dni.

Potovanje finskega poslanca v Moskvo

LONDON, 1. oktobra. Reuter poroča iz Helsinkov: Včeraj je odposlanec finske vlade, stockholmski poslanik dr. Paskivi, odšel na povabilo sovjetske Rusije v Moskvo, da izve za ruske namere. Dr. Paskivi ni dobil nobenega pooblastila za kakršnih koli pogodb. Naročeno je bilo, da finska vlada brez parlamenta ne more sprejeti nobenih veljavnih obveznosti nasproti drugi državi. Ob odhodu poslanika se je zbrala velika množica ljudi, ki je navdušeno vzklíkala svobodi Finske in prepevala rodoljubne pesmi. Ko je dr. Paskivi odhajal iz Stockholma, so se tudi tam zbrale okoli njega množice Švedov in prav tako manifestirale za Finsko.

Zbiranje čet na finski in ruski meji

LONDON, 11. oktobra. Reuter poroča iz Helsinkov: Vsa Finska je globoko vznemirjena zaradi namer sovjetske Rusije, da zaradi zbiranja sovjetskih čet ob finskih mejah. Kakor se zatrjuje, je sovjetska Rusija odposlala na finske meje okoli 700.000 vojakov, v Kronstadtu je pa zbrano sovjetsko bojno brodovje in čaka na ukaz za napad na Finsko. Finska je zaradi tega odredila mobilizacijo in je tudi že postavila svoje prve čete na mejo proti sovjetski Rusiji. Tam so postavljeni tudi že protiletalski topovi in grade se v vsej naglici utrdbe.

Evakuacija večjih finskih mest

STOCKHOLM, 11. oktobra. Reuter. — V naglo razvijajočega se položaja finska vlada sklenila izprazniti mesta Helsinki, Viipuri (Viborg), Turku (Abo) in Tammerfors. Četrtna prebivalstva glav-

nega mesta Helsinkov bo odpotovala že danes, druga četrtna pa jutri. Kakor se glase zadnja poročila, sovjetske čete še niso zbrane na finski meji, ampak le v bližini po garnizijah.

Nemške manjšine se vračajo v domovino

Prvi transporti z izseljenci iz baltskih držav - Na Madžarskem in Romunskem pozdravljajo Hitlerjev sklep o preselitvi Nemcev v Nemčijo

TALLIN, 11. oktobra. Nemški parnik »Deutscher«, ki ima 11.453 ton, je sprejel včeraj prvih tisoč Nemcev, ki se selijo iz Estonije, dočim so nadaljnje čete pripravljene, da sprejmejo ostale manjšine dosedanje nemške narodne skupnosti v Tallinu, na otoku Oselu itd. Vsi estonski Nemci, ki žele postati nemški državljani, se morajo izseliti najkasneje do marca.

RIGA, 11. oktobra. Sem je prispela nemška komisija za preselitev Nemcev. Nasilno število znaša po nemških trditvah 62.000. Naseljeni so bili v Letoniji že več stoletij. Včeraj so bila registrirana po sedem in druga imetja 38.000 Nemcev, ki stanejo v Rigi. Istočasno se vrši registracija tudi v drugih letonskih mestih,

kjer žive nemške manjšine. Iz notranosti že prihajajo vlaki s tisoči nemških kmetov, ki prinašajo s seboj le najpotrebnejše. Računa se, da bo preselitev popolnoma dovršena v treh tednih.

RIGA, 11. oktobra. V Liepajo in ostala letonska pristanišča je prispelo 14 nemških ladij, da sprejmejo na krov prvih 16.000 Nemcev. Pričakuje se tudi prihod še novih nemških ladij.

BUDIMPEŠTA, 11. oktobra. Tukajšnji listi poročajo, da se načrt za preselitev pripadnikov nemških narodnih manjšin na Madžarskem in drugod v Podonavju že pripravlja in bodo v kratkem znane tudi podrobnosti. Za enkrat se zdi, da bo zasnovano na istih načelih kakor na Južnem Tirolskem. Iz podonavskih držav iz-

seljeni Nemci bodo naseljeni, kakor se zatrjuje, na Češkem in zahodnem Poljskem, t. j. na ozemlju, ki si ga namerava Nemčija pridržati tudi v primeru ustanovitve posebne Poljske.

BUKAREŠTA, 11. oktobra. Izselitev nemške narodne manjšine iz Romunije pozdravljajo tu z velikim zadovoljstvom. Na ta način bo dokončno rešen problem, ki je zadajal Romuniji vedno veliko skrbi. V zvezi s tem se je pojavil tudi predlog, da bi se na mesta, ki jih bodo zapustili doslej na Madžarskem naseljeni Nemci, naselili romunski Madžari, tako imenovani Seklerji, ki žive sedaj v srečnem Romunije sredi popolnoma romunske pokrajine. Na ta način bi se Romunija iznebila obenem Nemcev in Madžarov.

Delna mobilizacija na Švedskem

STOCKHOLM, 11. oktobra. Napetost med sovjetsko Rusijo in Finsko vzbuja na Švedskem veliko zaskrbljenost. Vlada je izdala že vrsto varnostnih ukrepov in odredila delno mobilizacijo.

Estonska vlada je odstopila

TALLIN, 11. oktobra. Zaradi postopanja Rusov, ki ne kažejo, da bi imeli namen spoštovati dogovor, ki je bil sklenjen med Estonsko in sovjetsko Rusijo, je estonska vlada danes odstopila.

TALLIN, 11. oktobra. Ilmar Tenison, tridesetletni sin Jana Tenisona, bivšega predsednika estonske vlade, je bil sinoči ubit s šestimi revolverjskimi strelji.

Prva zmaga Rooseveltovih načel

WASHINGTON, 11. okt. Havas. Senat je včeraj s 65 proti 26 glasovom odklonil predlog senatorja Tobbyja, da se zakon o nevtralnosti razdeli na dva samostojna dela. Prvi del naj bi po tem načrtu vseboval načelo: »Plačaj, pa odnesi!«, drugi

pa naj bi vseboval embargo na orožje. S tem glasovanjem je prezident Roosevelt slavil prvo krepko zmago v senatu. (Razmerje glasov je pokazalo, koliko senatorjev je za spremembo zakona o nevtralnosti in koliko jih je proti. Op. ur.)

Francosko posredovanje na Daljnem vzhodu

LONDON, 11. oktobra. United Press poroča iz Čungkinga, da je francoska vlada sporočila kitajski vladi po svojem veleposlaniku, da bi bil sedaj najprimernejši čas, da bi se sklenil med Kitajsko in Japonsko mir. Enak korak je storila tudi pri japonski vladi v Tokiu. Francija je pripravljena prevzeti tudi vlogo posredo-

valca med Čungkingom in Tokiom. Kakor se zdi, je ta akcija v zvezi s snovanjem velikega bloka proti Nemčiji in sovjetski Rusiji, ki naj bi obsegel v Aziji poleg angleške Indije in francoske Indokine tudi Japonsko, Kitajsko, Afganistan in Iran.

Stalin proti vojaški pomoči Nemčiji

STOCKHOLM, 11. oktobra. Tukajšnji listi poročajo, da je nemški zunanji minister von Ribbentrop ob priliki zadnjega obiska v Moskvi zahteval od Stalina, da bi sovjetska Rusija poslala Nemčiji vojaško pomoč za boj proti Francozom in Angležem na zahodni fronti. Stalin je to odbil, izjavil pa, da je sovjetska Rusija pod določenimi pogoji pripravljena nuditi Nemčiji pomoč v dobavi surovin in vojnih potrebščin. Zaradi tega je popolnoma iz-

ključeno, da bi hotela sovjetska Rusija stopiti tudi vojaško na stran Nemčije. Pač pa je morala Nemčija prepustiti sovjetski Rusiji popolnoma proste roke v baltskih državah, kjer je že pričela zavzemati znova vse tiste položaje, ki jih je v svetovni vojni izgubila carska Rusija.

VELIKI ADMIRAL RAEDER

PARIZ, 11. oktobra. Francoski in angleški listi poročajo, da je nemški vrhovni mornariški poveljnik admiral Raeder najavil svoj odstop, ki pa ni bil sprejet. Raeder je motiviral odstop s tem, da se ne strinja s sodelovanjem Nemčije s sovjetsko Rusijo, ker ji je izročila vse tiste strateško važne postojanke na Baltu, za katere je Nemčija svoječasno toliko žrtvovala. Nesoglasja pa so zaradi paktiranja s sovjeti nastala baje tudi v suhozemski vojski in uprli se je dalje glavni protiboljševiški agitator Rosenberg.

Daladier: Vojna se bo nadaljevala

Rezultat po prvem mesecu vojne je, da zavezniška mornarica obvladuje vsa morja in da še noben nemški vojak ni stopil na francoska tla - „Dokler nasilje ne bo strto, ne bomo odložili orožja“

PARIZ, 11. oktobra. Francoski ministrski predsednik Daladier je imel sinoči po radiu govor, v katerem je v popolnem soglasju z angleško vlado zavzel stališče do razvoja dogodkov in zlasti tudi do zadnjih Hitlerjevih mirovniških pobud. Uvodoma je govoril o vojaških operacijah na bojišču in naglasil, da je pri poročanju potrebna diskrecija. Vendar lahko pove, da je položaj po prvem mesecu vojskovanja za zavezniške najugodnejši. Morja obvladujejo popolnoma zavezniške ladje in francoske in angleške čete stoje na nemškem ozemlju, dočim ni še noben Nemec prestopil francoske meje.

Vsa sovražna propaganda, ki si je postavila za svoj cilj razdvojiti Francijo in Anglijo, se je žalostno zlomila ob popolni solidarnosti obeh zavezniških velesil in se bo prav tako tudi vselej v bodoče. Prav tako je bila uničena tudi namera komunistične propagande v Franciji sami. Daladier je dejal, da so bili francoski komunisti tisti, ki so prej izjavljali, da se bodo skupaj z vsemi ostalimi Francozi bojevali proti Nemcem, takoj ko so se nacisti sporazumeli z boljševiki, so se pa znašli na njihovi strani in so hoteli sklenitev miru, ki naj bi sankcioniral dosežanje zavojevanja.

Anglija in Francija takega miru ne moreta skleniti. V vojno sta stopili zato, da preprečita nadaljnje nemško osvajanje in gospodovanje nad Evropo. Nemčija je uničila Avstrijo in dejala, da nima drugih namenov; ko je zasedla Sude, je izjavila isto; po uničenju Češke slovaške je znova zatirala, da so bile to njene zadnje teritorialne zahteve. Potem je prišla na vrsto Poljska, katero bi bila Nemčija uničila v vsakem primeru, tudi ako bi bili v Varšavi sprejeli nemške zahteve. Sedaj se je pa treba vprašati, kakšen je bil prav za prav tako imenovani Hitlerjev mirovniški predlog? Povedal je, da je Nemčija zasedla Poljsko, da je zadovoljna in da želi sedaj mir. Francija in Anglija si prav gotovo želita miru in odkritosrčnega ter prijateljskega

sodelovanja med narodi, toda takega miru, ki bi stonel na zavojevanjih celih narodov, nikoli ne moreta in ne bosta priznali. Dokler nasilje ne bo strto, ne bosta odložili orožja.

Za sklenitev miru je potrebna svoboda in varnost vseh narodov. Nemci pravijo, da usoda Poljske nikogar nič ne briga, mi pa odgovarjamo, da briga vse bolj kakor Nemce Poljake in ves poljski narod. In mi hočemo, da se svoboda narodov spoštuje in da se zavarujejo pred vsakim napadom in osvajanjem s strani drugih. Naša stvar je pravična in ostali ji bomo zvesti do končne zmage. Tako misli naša vlada in tako misli ves naš narod, združen v skupni obrambi načel svobode in domovine.

Prvi nemški komentar

BERLIN, 11. oktobra. DNB objavlja tole informacijo: Nemški tisk prinaša govor, ki ga je snoči v radiu imel Daladier. V uradnih in poluradnih krogih še niso zavzeli stališča v zvezi s tem govorom francoskega predsednika vlade. Toda že na prvi pogled je vtis ta, da se Daladierjeve trditve v mnogih točkah ne skladajo z nemškim stališčem. Na drugi strani

pa prevladuje v tukajšnjih političnih krogih na podlagi doslej prejetega besedila in prvih vtisov mnenje, da glavni momenti v govoru predsednika francoske vlade, namreč poudarjanje zavarovanja Francije in jamstev za to varnost, niso niti najmanj v nasprotju s pojmovanjem, ki ga je Hitler izrazil v svojem govoru, 6. oktobra.

Hitlerjev govor v sportni palači

Nemčija za mir, če pa ta njen predlog ne bo sprejet, bo vzdržala vojno do konca tako ali tako

BERLIN, 11. oktobra. Pri pričetku nove pomožne zimske akcije v berlinski sportni palači, je spregovoril včeraj tudi Hitler in med drugim dejal: Usoda nas je prisilila, da smo zgrabili za orožje in korakali proti državi, ki je menila, da nas bo lahko ogražala. V nekaj tednih je bila zlomljena. Naša zmaga je brez primera v vsej zgodovini. Kaj nam bo sedaj prinesla bodočnost, še ne vemo, vemo pa to, da ne bo mogla nobena sila sveta Nemčije še enkrat prisiliti h kapitulaciji. Sovražniki nas vojaško ne bodo premagali, gospodarsko ne uničili in duševno ne strli. Povedal sem že, da smo pripravljene skleniti mir, ker Nemčija nima razlogov, da bi se vojskovala z zahodni-

ma velesilama. Ako pa naši predlogi ne bodo sprejeti, bo Nemčija vojno sprejela in boj vzdržala do konca tako ali tako. Naj traja vojna še tako dolgo, nas ne bo utrudila. Pred nami je še večno življenje našega naroda. Kar so si države izbrale, to naj dobe! Pot, ki je pred nami, ne more biti težja, kakor je tista, ki smo jo že prehodili v teh 20 letih po Versaillesu. Iz vojne smo prišli, v njej je vzniknila naša moč in misel in v novi vojni bomo postali le še bolj trdni. Naš cilj je zmaga miru, ki bo tak, da bo zagotovil nemškemu narodu življenje po njegovih načelih in mu bo tudi zagotovljen tisti delež pri svetovnih dobrinah, ki mu pripada.

joč zadnje manjše boje na Severnem morju prinaša poročilo mornariškega ministrstva tudi nekaj podrobnosti o sovražnik eskadrah, ki so jih opazile angleške protuljne ladje v nedeljo popoldne in ponoči. V ponedeljek zjutraj je eden angleških rušilcev opazil sovražna letala in takoj naperil nanje ogenj svojih protiletalskih topov. Bombe, ki so padale iz letal iz višine 5000 čevljev, so eksplodirale daleč od rušilca. Pač pa so bila letala očividno zadeta od šrapnelov. Istega dne je bila eskadra angleških križark napadena od nemških bombnikov in je pri tem prišlo do daljšega boja. V vseh teh spopadih ni bila poškodovana niti ena angleška vojna ladja niti ni bilo človeških žrtev. Sovražne izgube niso znane, lahko pa se trdi, da se nekaj nemških letal ni več vrnilo domov.

RIM, 11. oktobra. Stefani. Po spopadu z angleško vojno mornarico se je neko nemško letalo zrušilo blizu norveškega fjorda Rega v morje. Posadka je težko poškodovani bomnik hotela potopiti, kar je pa preprečil motorni čoln norveške mornarice, ki je letalo potegnil iz vode, posadko štirih mož pa interniral.

NOVA NAPETOST MED RUSI IN JAPONCI

PARIZ, 11. okt. Havas javlja iz Šanghaja: Po ukazu iz Moskve so zaprli sovjetski konzulat v Šanghaju. Urad bo ostal nedoločen čas zaprt, sovjetske interese bo medtem zastopal norveški konzulat. Sovjetska vlada je že pred tem zaprla svoje konzulate v Peking in Tientsin, tako da je ves okupirani del severne Kitajske, z izjemo ruskega konzulata v Harbinu, brez sovjetskega diplomatskega zastopstva. V uradnih moskovskih krogih izjavljajo, da so se v zadnjih dneh odnosi med Rusijo in Japonsko poslabšali. Moskva noče pristati na japonske zahteve po desinteresanju na Kitajskem in še dalje podpira Čangkajškovo vojsko.

Živahnnejša aktivnost na zahodu

PARIZ, 11. okt. Havas. Komunikacije francoskega vrhovnega poveljstva javlja dne 10. okt. zvečer: Med Mozelo in Saaro so bile sovražne izvidniške patrulje zelo živahno na delu. Odbili smo več napadov Nemcev, nekateri od teh so bili precej močni.

PARIZ, 11. oktobra. Havas podaja tale pregled vojnega položaja: Med Mozelo in Saaro na vsej fronti, kjer so francoske čete načele sovražnikove postojanke in se na zavzetem terenu utrdile, povečavajo nemške čete svojo aktivnost. Podoba je, da je njihovo poveljstvo že nervozno. Že več dni pošilja sovražnik vsak čas in na vseh točkah izvidniške patrulje proti francoskim postojankam. Včeraj je bil napovedan pričetek bojev z ročnimi granatami. Sinočnje poročilo francoske vrhovne komande omenja te boje samo s kratko opombo: »Zelo velika aktivnost sovražnikovih izvidniških edinic«. To pomeni, da treba za vsako ceno ujeti kakega francoskega vojaka, da bi nemški generalni štab dobil na ta način kaj točnejših informacij, ki mu očividno primanjkujejo. Dasi se tudi močnejšim oddelkom ni posrečilo obkoliti kako francosko predstražo, jo razorožiti in odpeljati, se pa nemška taktika vseeno ni spremenila in sovražnikove izvidniške čete nastopajo v čedalje večjem številu, toda brez večjega uspeha. Morda je psihološki razlog, ki tira nemško komando za vsako ceno spet osvojiti teren, ki ga je morala zapustiti? Ali pa ji morda nenadna poplava Rena povzroča strah glede na položaj njenih naprej pomaknjenih čet. Skratka, vsa ta taktika izgleda vse prej kakor ravnotežje in tista samozaveš, ki jo manifestirajo sovražnikovi najvišji predstavniki.

Boji med ladjami in letali

BOJI MED LADJAMI IN LETALI
BERLIN, 11. oktobra. DNB. Vrhovno poveljstvo javlja: Nemški bombniki so izvedli 9. oktobra nenaden napad na angleške vojne ladje, ki so križarile ob zahodni obali Norveške. Nemške bombe so zadele neko angleško križarko. Razdejanja na ladji so bila jasno vidna. Dva nemška bombnika sta bila primorana, spustiti se na morje blizu danske obale. Posadka je ostala nepoškodovana.

LONDON, 11. oktobra. Informativno ministrstvo javlja, da je sovražna eskadra v Severnem morju, čim so jo angleške vojne ladje izsledile, takoj spremenila svoj cilj. V ponedeljek je angleška kon-

tratorpiljerka opazila nemško letalo in otvorila nanj ogenj. Bombnik je napadel ladjo iz višine 1500 m, bomba je padla 300 m od ladje. Drugi nemški bombnik je poizkusil napad, toda brez uspeha. Tri težke bombe so padle 800 m od angleške vojne ladje. Bombnik je strmo glavno plaval na ladjo, toda protiletalski topovi so ga odbili. Angleške križarke so se borile z nemškimi bombniki nad eno uro. Kontratorpiljerka se je nekaj poškodovana vrnila v luko. Poškodbo so popravili in ladja se je davi spet podala na odprto morje. Od posadk ni bil nihče ranjen.

LONDON, 11. oktobra. Reuter. Opisu-

Amerika ne bo posredovala za mir

WASHINGTON, 11. okt. Ameriški nanji minister Cordell Hull je izjavil zvezi s kombinacijami, po katerih bi Zedinjene države prevzele iniciativno mirovno posredovanje v Evropi: USA mislijo trenutno na nobeno mirovno o tem nobene razprave. Tudi nismo bili ne od Nemčije ne od Anglije in Francije nobenega uradnega poziva kako tako akcijo.

Doslej zaplenjenih 315 ton blaga

LONDON, 11. oktobra. Reuter. V prejšnjega tedna so angleške ladje plenile okoli 25 tisoč ton raznega blaga v tem je všteti 13.800 ton petrolejskih izdelkov. Vse to blago se smatra za kontrabando. Po poročilih ministrstva za formacije je bilo doslej zaplenjeno 315 tisoč ton kontrabande.

POVODENJ V SIEGFRIEDOVU

PARIZ, 11. oktobra. Havas poroča, da grozi nemški Siegfriedovi utrobnici povodenj, ker je Ren zaradi dolgotrajnega deževja zelo narasel in grozi z razlitvijo čez bregove. Iz francoskih poročil je bilo mogoče dobro opazovati, kako so nemški vojaki zapuščali utrobnice, ki jih voda že ogroža.

VELIKI IZDATKI BELGIJE ZA MOŽNOSTI ZACIJO

BRUSELJ, 11. oktobra. Belgijski finančni minister je izjavil časnikarjem, da stanejo Belgijo dosežani stroški mobilizacije deset milijonov belgijskih frankov na dan, tako da bo vojni preračun, ki sega višino šest milijard frankov, pomeni polovico celokupnega državnega preračuna. V zvezi s temi izdatki vlada morala upeljati nove davčne ukrepe.

SPREJEM GENERALA SIKORSKEGA

PARIZ, 11. oktobra. Državni poveljnik v zunanjem ministrstvu Champagny je sprejel danes v svečani dvorani generala Sikorskega, predsednika poljske vlade.

POZIV ŠVICARSKIH POLJAKOV PROTI OROŽJE

RIM, 11. oktobra. Stefani poroča: Berna: Poljski konzulat v Bernu je pozval Poljake, bivajoče v Švici, naj se pridruže v poljsko vojsko, ki se bojuje v Franciji.

TUDI BRAZILIJA NE PRIZNAVA KONCA POLJSKE

LONDON, 11. oktobra. Havas. Brazilijski poslanik na Poljskem je dobil od svoje vlade nalog, naj odslej opravi svojo posel pri novi poljski vladi v Parizu.

ZAROTE PROTI KRALJU KAROLU BILO

BUKAREŠTA, 11. okt. Rumunska vlada demantira vse v tujini razširjene vesti, da je bila odkrita zarota proti kralju Karolu in da so bile s tem v zvezi neke zaprete tudi neke znane osebnosti.

ITALIJANSKA PROIZVODNJA ELEKTRIČNE TRIKE

RIM, 11. oktobra. Stefani. Po statističnih podatkih ministrstva za zgradbo se je v Italiji v teku prvih devet mesecev tega leta proizvajalo skupno 13 milijard 359 milijonov kilovatov električne energije.

Borza, Curih, 11. oktobra. Devisni tečaj: Pariz 10.18, London 17.98, Amsterdam 445½, Bruselj 74.62, Milan 22.45, Stockholm 236.80, Berlin 177¼, København 85.87, Buenos Aires 105.

Zasluga Jugoslavije za mir

BUKAREŠTA, 11. oktobra. Glede na madžarsko-romunski sporazum o zmanjšanju vojaških posadk na skupni meji piše list »Timpul«, ki je glasilo zunanjega ministra Gafencu: Pobuda jugoslovanske vlade, ki smo ji dolžni globoko hvaležnost za njeno delo na pomirjenju Balkana, je bila sprejeta v Bukarešti z velikim zadovoljstvom, ker je v popolnem soglasju z diplomatsko akcijo Romunije v zadnjih letih, zasnovano na iskreni želji po miroljubnem sodelovanju z vsemi sosedni narodi v tem delu sveta. List »Semnanaul« pa poudarja pod velikim naslovom

»Prijateljska pobuda Jugoslavije«, da je doseženi sporazum med Madžarsko in Romunijo rezultat prijateljskega upanja v vanja Jugoslavije. List izraža upanje, da nastopi zdaj nova doba v odnosih med Romunijo in Madžarsko. List »Seara« poudarja: Madžarsko-romunski sporazum je bil toplotno sprejet ne samo v Romuniji, ampak tudi v tujini, ker dokazuje, da obstajajo prijateljski odnosi tako med Jugoslavijo in Romunijo kakor med Jugoslavijo in Madžarsko in da je zdaj tudi zboljšanje romunsko-madžarskega razmerja na noben boljšem potu.

Novice

Za koristno porabo bogate sadne letine

Pozimi bo sadje mnogo dražje — Dva načina pravičnega spravljjanja sadja

V »Poljoprivrednem glasniku«, ki izhaja v Novem Sadu je izšel članek, ki priporoča spravljjanje sadja za zimo. Znana je velika hranljivost sadja, prav tako pa tudi njegova zdravilnost. Istočasno pa tudi vemo, da je sadje najdražje takrat, ko je najmanj, to je — pozimi in pomladi. Jeleni, ko sadje dozoreva, je pač najtežje dobiti kupca zanj. Zato bi morali sadje čim več sadja shraniti, da bi ga prodajali pozneje, ko se cene dvignejo. Spravljanje sadja skozi zimo je pa posebno važno prav takrat, ko je sadna letina bogata.

Sadje spravljamo na več načinov; najprej pa se ga spravljja po kletih. V prolini, kjer je spravljeno sadje, ne sme biti plesni in različnih drugih škodljivih žuželk, ki kvarijo sadje. Preden napolni-

mo kleti s sadjem jih temeljito razkužimo z apnenim beljenjem zidov in stropa, nakar namestimo v kleti police, na katere naložimo sadje. Dan pred spravljjanjem sadja v takšne kleti še kletne prostore hermetično zapremo in zažgemo v njih žveplo.

Prebrano sadje polagamo nato previdno na police, tako da se sadež ne dotika sadeža. Zadnje je potrebno zato, da gnili sadeži ne prenese gnilobe na sosedni sadež. Potem ko smo klet napolnili s sadjem, jo hermetično zapremo, užgemo znova žveplo ter jo pustimo pri miru. Za žvepljenje kletnih prostorov uporabljamo žvepleni prah, ki ga rabimo tudi za žvepljenje vinogradov. Sadje v kleti nato vsakih 14 dni pregledamo ter odstranimo vse nagnite sadeže. Žveplamo pa kleti vsak mesec enkrat, vse dotlej, dokler se naha-

ja v njem sadje.

Uspešno pa je tudi spravljjanje sadja med pesek. V ta namen se sadjerejec oskrbi z večjim številom zabojev, s čistim in drobnim rečnim peskom in s suho, po možnosti z ovseno slamo. Pesek mora biti docela suh. Sadje v zaboj pa se spravljja tako: v zaboj nasipljemo 10 cm debeli sloj peska, nanj položimo 2 do 3 cm debelo plast slame, na slamo pa sadeže tako, da se ne dotikajo drug drugega. Nato sadeže znova pokrijemo s plastjo slame, na katero nasipljemo 2 do 3 cm debelo plast peska, na pesek pa znova slamo, nato zadeže in tako naprej do vrha. Na vrhu pokrijemo zaboj s 6 cm debelo plastjo slame, na katero nasipljemo 10 cm debelo plast peska. Tako ohranjeno sadje se obdrži največ časa, ter izgubi najmanj na teži.

o Na Pragerskem nakladajo slamo. Čim je krompirjeva sezona na Pragerskem zastala, se je začelo z nakladanjem slame. Včeraj popoldne je bilo na nakladalni rampi zelo živahno.

n. »Ljudskega pismonka« bi lahko imenovali ljudskega pesnika in samouka Jovana Djukića iz ključkega sreza v južni Srbiji, ki se je zaklel pred svojimi vaščani, da bo prepotoval vso Jugoslavijo ter po vseh krajih predaval o potrebi pismenosti, obenem bo pa recital tudi svoje pesmi.

n Piše, a ne zna čitati. V Daruvaru na Hrvaškem živi bivši trgovec Jakob Neuman, ki zna pisati, ne zna pa čitati. Prebrati ne zna niti tega, kar je pred nekaj trenutki napisal. Neobičajnost je posledica neke rane, ki jo je dobil na glavi med svetovno vojno.

Celle

c Sokolska komemoracija. V ponedeljek zvečer sta priredili obe celjski sokolski društvi ob priliki petletnice smrti kralja Aleksandra v mestni telovadnici komemoracijo. Dvorana je bila primerno okrašena in polna zavednih sokolskih pripadnikov. Starosta dr. Milko Hrašovec je v spominskem govoru orisal delo blagopojnega kralja za Jugoslavijo. S himno »Hej Slovani« je bila komemoracija zaključena.

Nenavadno posrečna operacija srca

V Pančevu so zdravniki izvršili zelo nenavadno operacijo srca. Pekovski pomočnik Kosta Bugarin je dobil pri nekem pretepu zabodljaj v pljuča in srčne žile. Zdravnik pančevske bolnišnice dr. Gjurišić je ranjencu odprl prsno votlino

c Mestna občina celjska razpisuje dobavo enega para kompletne konjske opreme za mesno zavetišče. Ponudbe je vložiti do 14. t. m.

c Umrla je v javni bolnišnici v Celju 67letna preužitkarica Uršula Seliceva iz Mrzlega polja pri Jurkloštru.

c Otvoritevna predstava. Danes ob 20. bo otvoritvena predstava v mestnem gledališču v Celju. Člani Narodnega gledališča v Mariboru uprizorijo Shawovo komedijo v treh dejanjih »Pygmalion«.

c Nesreča in napadi. 41letno dninarico Marijo Mikuličevico iz Dončke gore, je tam napadla neka tovarišica s stolom in jo težko poškodovala po obrazu. — 69letno gospodinjstvo Jožefo Franclovo iz Zg. Hudinje je podrl neki kolesar in ji zlomil ključnico. — 26letnega sina posestnika Karla Rezeza iz Drobnege dola pri Laškem, je neki hlapec pri kuhanju s pištolo ustrelil v trebuh. Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici.

c Nesreča v tkalnici »Metki«. 22letno tkalko pri »Metki« v Celju Marijo Jelčičevico iz Teharja, je zgrabil tkalski stroj v tovarni in ji zmečkal desno roko v zapestju.

c Usodna nesreča železniškega sprevodnika. 43letni železniški sprevodnik Florijan Kolenc iz Zidanega mosta se je hotel na postaji Jevnica povzpeti na stopnice vagona osebnega vlaka. Vlak je potegnil in Kolenc je padel tako nesrečno, da se je poškodoval pri padcu po čelu ter si izpahnil in zlomil desno roko v ramenu.

Laško

Perutnina kali nočni mir? Neki člankar se v zadnji »Novi Dobi« pritožuje in kliče na pomoč občinsko upravo mesta Laško, češ, da v nočnih urah kali mir perutnina, ki da jo lastniki puščajo kar v barakah tik ulic. Čudno je, da imajo nekateri ljudje tako nežne živce, da slišijo rasti travo. Značilno pa je tudi to, da je dopisnik pozabil na dejstvo, da perutnina v nočnih urah sploh ne razgraja, ampak miruje ter ne spada pod nikak paragraf.

Ptuj

p Komemoracija v Mladiki. V ponedeljek zvečer je bila v sokolski prosvetni dvorani v Mladiki komemoracija za blagopojnim kraljem. Prostorna dvorana je bila napolnjena občinstva, kot že dolgo ni bila. Komemoracijo je vodil starosta dr. Franjo Salamun. Prof. Jarc je s pretresljivim govorom orisal življenje in delo pokojnega kralja.

p Koruza je mlečna. Ker je slana preobčutno pritisnila koruzo, ni utegnila prav dozoreti. Kmetje pravijo, da je z vrha storžev mnogo mlečne koruze, ki je brez haska. Spravljanje koruze kakor tudi drugih pridelkov letos zelo zastaja.

p Zvočni kino Ptuj, predvaja danes in jutri ob 20. »Mozart«, veliko muzikalno delo o življenju enega največjih skladateljev.

Rudarji oproščeni vojaške službe

»Službene Novine« so 21. septembra izdali uredbo o oprostitvi prebivalstva od vojaške službe. Te izpjemembi se so nanašale na rudarje, zaposlene v premogovnikih in rudnikih železne rude. K tej izpjemembi je bil sedaj dodan novi stavek, ki se glasi:

»Vojaske službe se oprošča vse ono osebe, ki je bilo zaposleno tudi v mirni dobi v privatnih rudnikih za premog, ki so bili predvideni za oskrbovanje želez-

nic v mobilnem in vojnem stanju, prav tako pa tudi v zasebnih za železne rude ter v onih železolivarnah, ki jih je določila komisija za državno obrambo.

Pri vseh ostalih privatnih premogovnikih, ki bodo delali za potrebe mobilizirane industrije in za druge splošne javne potrebe, se bo oprostilo vojaške službe tolikšno število osebja, kakor bosta določila ministrstvo za gozdove in rudnike ter komisija za državno obrambo.

Uspehi Ljudske univerze v Celju

V ponedeljek zvečer je imelo Ljudsko vseučilišče v Celju občni zbor. Svetnik Emil Lilek je kot predsednik otvoril zborovanje, podpredsednik Cilenšek je podal poročilo o delovanju. Zahvalil se je za podporo mestni občini celjski, banski upravi in ministrstvu prosvete. Tajnica gđ. Zofka Debelakova je poročala, da je v minulih poslovnih dobi 17 predavanj, od teh 8 s skopičnimi slikami. Povprečna udeležba pri predavanjih je bila 65

Društvo šteje 136 članov. Ob zaključku sezone je bil o binkošti dvodnevni poučni izlet v Istro. Pedagoški teden je bil preložen na letošnjo sezono. Društvo je imelo 2547 din dohodkov, izdatkov za predavanja pa 4150 din, primanjkljaj znaša 1603 din. Knjižnica vsebuje 307 raznih del in je okrog 20 obiskovalcev. Pri volitvah je bil izvoljen isti odbor z vl. sv. Em. Lilekom na čelu. Depolnjen je bil odbor z učiteljem Jankom Pogačnikom.

Stoletna starčkova koč zgorela

Pri Sv. Florijanu je v stoletni koči siko-romana starčka Antona Brložnika izbrnel požar, ki je do temeljev uničil njegovo skromno domačijo. Zgoreli so koba, hlev, listnjak in malo gospodarsko poslopje. Ko je bil listnjak že ves v plamenih, so se ljudje, ki so gasili, spomnili,

da v njem spi 83 letni občinski revež Jakob Žak. Ker je bil naglušen in na pol slep, požara ni niti opazil. Pogumen mož je vdrl v goreče poslopje in skozi plamene rešil spečega berača. Posestnik Brložnik ima okoli 20.000 din škode, ki ni krita z zavarovalnico.

Švedski SOS znaki v Splitu

Včeraj zjutraj so splitske pomorske oblasti sprejele radijske SOS znake švedske parnika »Solstad«. Prvi znak so prejeli ob 4.21, drugega pa ob 6.20. Parnik je klical na pomoč, se je takrat nahajal 15 milj jugovzhodno od Monte Neve. V radiogramu ni povedano, zakaj parnik klical na pomoč.

o Akademsko starešinsko društvo Javna v Ljubljani, sklicuje VIII. redni zbor, občni zbor, v ponedeljek, 6. t. m. ob 20. v »Zvezdi« II. nadstropje, v prostorih društva inženirjev z običajnim dnevnim redom. Vabimo vse gg. starešine, bivše polnoštevni udeležbi. Odbor.

o Učiteljske premeštitve. Premeščeni so učitelji in učiteljice: Henrik Voronja v Ptuj, Ivan in Nežika Lebič v Velenja pri Mur. Soboti v Prebencu na Drav. polju, Iva Rakovec iz Ljubeč v Rob in Karolina Vuk od Sv. Vencenca v Ptuj.

o Tudi na Kočevskem kuhajo letos skodelice kmetijski hiši žganje. Ker tam- tam kmetje sadja niso mogli prodati, ga prekuhali v žganje. Kmetje kar vajo, kdo bo imel več žganja.

o V Metliki je umrl tamkajšnji javni zdravnik g. France Rant, zadet od kapi. Pokopali so ga na celjskem okoliškem pokopališču.

o Klanje živine za vojsko se sme po novi ministrski uredbi opravljati v javnih klanjarnah tudi v dnevi, ko se živina ne pošilja na fronto. O predsedniku ljubljanskega kasacijskega sodišča dr. Vladimira Golja je obiskal v Ljubljani gradbenega in pravosodnega ministra ter posredoval o potrebi ljubljanskega apelacijskega sodišča.

o V Novi vasi pri Mariboru so v nedeljo položili k večnemu počitku Marijo Verdonik, hišno posestnico, v Vrecl Rotovi ulici št. 12. Rajna je bila tiha, skromna, nadvse skrbna mati svojim trem otrokom. Pogreba se je udeležilo mnogo prijateljev in znancev pokojnice. N. p. v m.

o Igra »Črni križ pri Hrašovcu« na Sp. Polskavi. Prosvetno društvo na Sp. Polskavi je priredilo v nedeljo popoldne v dvorani g. Mohorka igro »Črni križ pri Hrašovcu«. Prireditelj je bila precej dobro obiskana. Igro je režiral Alojz Zorn iz Pragerskega.

Javno mnenje je grda zver, ki najhuje grize takrat, kadar se zanjo ne zmenimo.

Izpremenjena uredba o občinskih hranilnicah

Ker lani decembra objavljena uredba o občinskih hranilnicah v mnogočem ni odgovarjala interesom našega narodnega gospodarstva, je ministrski svet sprejel uredbo o izpjemembi uredbe o občinskih hranilnicah. Nova uredba določa, da morejo hranilnice po dotaciji predpisanih rezerv porabljati delno ali ves čisti dobiček v splošno koristne in dobrodelne namene. Odpadla je sedaj določba, da ne smejo vloge na hranilne knjižice in tekoče račune presegati desetkratne vsote začetne glavnice in rezervnih hranilničnih skladov.

Glede sprejemanja popularnega denarja pravi nova uredba takole: v hranilnice se morejo vlagati gotovine samoupravnih teles (okrajev, zemljiških skupnosti, imovinskih občin, pokojninskih ustanov itd.),

korporacij, cerkev, samostanov, javnih skladov kakor tudi gotovine onih, ki se nahajajo pod skrbništvom, in sodni depoziti. S tem so naše hranilnice dobile popolno svobodo za sprejemanje popularnih vlog. Glede nakupovanja vredn. papirjev določa nova uredba, da lahko hranilnice kupujejo samoupravne vrednostne papirje, domače hipotekarne zastavne liste, delnice Narodne banke in deleže osrednje denarne ustanove hranilnic, če se bo ta ustanovila. Po novi uredbi smejo dajati hranilnice svojim občinam in samoupravnim telesom brez razlike dolgoročna posojila največ do 10%, kratkoročni posojil pa največ do 15% višine vlog na hranilne knjižice. Eskontira lahko hranilnice s področja vse bano- vine in obmejnih okrajev, tako da odpa-

dejo prejšnje omejitve.

Nova uredba dovoljuje hranilnicam tudi upravljanje samoupravnih podjetij, če to dovoli minister trgovine in industrije. Odsej se morejo ustanavljati poslovne hranilnice tudi na področju sosednih občin po sklepu upravnega odbora. Hipotekarni dolg ne izključuje možnosti izvolitve v upravni odbor. Nova uredba je znižala odstotek, katerega morajo hranilnice imeti v rezervah v razmerju do skupne vsote vlog od 10 na 5%. Ko doseže rezervni sklad 5% vseh vlog, sme hranilnica porabljati 20% čistega dobička v obče koristne in dobrodelne namene. Rentni davek za hranilnice znaša odslej samo 3%. Nova uredba je omogočila občinskim hranilnicam uspešnejše in vsestransko obširnejše poslovanje.

Važno opozorilo!

Vsakega 14. v mesecu začasno ugasne pravica do nezgodnega zavarovanja za 10.000 din tistim starim naročnikom, ki še niso poravnali naročnine do konca tekočega meseca. Čim prejme uprava »Večernika« od njih zaostalo naročnino, stopi njihovo zavarovanje zopet v veljavo.

Poravnajte zato naročnino takoj! V Vašem interesu ne odlašajte niti dneva več!

UPRAVA »VEČERNIKA«.

Maribor

Slovite vzpenjače na Pohorje ne bo

Na snočnjem občnem zboru so zadrugarji osvojili predlog našega lista, zgraditi namesto vzpenjače planinski dom na Kozjaku ali Pohorju

Dne 5. decembra 1929 se je rodila zamisel »Pohorske železnice« z ustanovnim občnim zborom. V kratki dobi je zadruga nabrala precej članov in denarja, ali še daleč premalo, da bi se lahko začelo z delom. Po malem je jelo plahneti zanimanje za pohorsko železnico. Med tem časom sta se pojavila dva zahrbtna »sovražnika« pohorske železnice: nova cesta in avtomobili. V javnosti se je vedno bolj trmasto govorilo, da bi bilo najbolje »Pohorsko železnico« likvidirati. Skratka, sprva navdušeno javno mnenje se je počasi odvracalo od idealne zamisli, da bi razvijen Mariborčan lepo sedel nekje pod Pohorjem v vagon, ki bi ga v nekaj minutah zapeljal na vrh Pohorja ter mu odprl nove in širše perspektive. Na lanskem občnem zboru je bilo 5 članov za likvidacijo, 8 pa proti. Usodno vprašanje likvidacije je viselo tudi nad snočnjim občnim zborom.

VII. redni občni zbor pri Povodniku je otvoril načelnik zadruga veleposestnik Karl Kordik. Ugotovil je, zakaj zadruga lansko poslovno leto ni delovala, da se je sicer hotelo delovanje zadruga poživiti, da pa akcija ni imela uspeha. Izjavil je tudi, da ni nikakšnega utemeljenega razloga za likvidacijo, ker so deleži v Mestni hranilnici varno naloženi in nedotaknjeni, del obresti pa krije malenkostne stroške. Vsakemu članu je dana možnost, da zahteva izplačilo svojih deležev in prijavi izstop iz zadruga.

Tajniško in blagajniško poročilo je podal knjigovodja g. Ferdo Soršak. V začetku 1938. je imela zadruga 351 zadružnikov, 1773 živih ter 102 mrtva deleža po 100 din, kar znese 187.350 din. Izstopilo je 7 članov, tako da šteje zadruga 344 zadružnikov, skupni deleži pa 166.750 din. V teku računskega leta je odpovedalo 11 zadružnikov 50 deležev. Pri denarnem prometu so znašali prejemki 8400 din, izdatki 8380 din.

Po obravnavanju revizijskega poročila in po odobritvi računskega zaključka za preteklo leto, so pri slučajnostih stavili člani razne predloge. Večina se je izrazila proti likvidaciji. Če je »Pohorska železnica« do danes spala, naj spi še dalje. Nekateri člani se namreč še vedno nadejajo, da se bo nekega dne le začelo z gradnjo. Veletrgovec Weigl je omenil članek, ki je bil objavljen pred dnevi v »Večerniku«, kjer list zastopa mnenje, da bi se uporabil denar, namenjen za Pohorsko železnico, za kak dom na Kozjaku, s čimer bi se mnogo storilo za severno mejo in obmejni slovenski živelj. Predlog je našel ugoden odziv med članstvom.

Studenčan Lesar gradi zaklonišče

Prvo privatno zaklonišče v Mariboru in okolici si je začel graditi Studenčan Anton Lesar, železniški uradnik in posestnik v Ciril-Metodovi ulici. Zaklonišče zgradi pod hodnikom v svoji hiši. Gradi ga s tremi delavci. Posestnik Lesar je svoje zaklonišče opremil z gostimi travernim omrežjem ter z debelimi plastmi zemlje. Vsekakor si lahko vzamejo mariborski hišni posestniki Studenčana za vzgled.

SOKOLSKA KOMEMORACIJA NA POBREŽJU

Tiho smo se zbrali v dvorani sokolskega doma na Pobrežju, da proslavimo peto obletnico smrti pokojnega kralja Mučenika. Br. prosvetar je govoril o njegovem življenju, ki je bilo veskozi posvečeno narodu in domovini. »Spavaj naš kralj!« je deklamirala ena izmed naraščajtkakor tudi recitirala pesem »Viteškemu kralju«. Sledil je enminuten molk, nato smo tiho v dvoradih zapustili dom, od koder smo krenili v šolo na Pobrežju in položili na spominsko ploščo lovorjev venec. S trikratnim »Slava« smo zaključili lep spomin na Viteškega kralja. — Tudi povsod na deželi so društva z lepimi svečanostmi počastile spomin pokojnega kralja.

V najkrajšem času bo sklicana seja predsedstva in nadzorstva zadruga, ki bo prilagodila zadruga pravila novemu združnemu zakonu, obenem pa jih spremenila v toliko, da bo lahko prihodnji občni zbor, najbrže v marcu prihodnjega leta, potrdil nova pravila. Z združnim denarjem bodo lahko začeli z gradnjo planin-

ske postojanke na Kozjaku ali na Pohorju. Vsekakor bi taka investicija zadruga deležev zadruga poživila. Planinsko postojanko pa lahko postavi zadruga tudi sporazumno s Planinskim društvom.

Člani so se z izvajanj strinjali, nakar je predsednik Kordik občni zbor zaključil.

Velik uspeh naših arhitektov

Mariborski veleindustriec g. Josip Hutter namerava zazidati velik kompleks ob Ciril-Metodovi, Razlagovi, Prešernovi in Maistrovi ulici. V ta namen je razpisal lepe denarne nagrade za najboljše načrte. Nagradnega natečaja se je udeležilo 12 arhitektov. Ocenjevalna komisija, v kateri so bili veleindustriec g. Hutter, inž. Jelenec, inž. Šlajmer, inž. Baran in inž. Čopič je pregledala predložene osnutke in jih razdelila v dve skupini. V prvo skupino nagrajencev po 15.000 din so

uvrščeni osnutki inž. arh. Ježa, inž. arh. Humeka, inž. Černigoja in inž. Saše Deva. V drugo skupino z nagrado po 10.000 din so soglasno uvrščeni projekti arh. Lavrenčiča iz Beograda, inž. Herberta Drofenika iz Maribora, inž. arh. dr. Josip Kittricha in Josipa Hrubya iz Prage in nekega anonimnega avtorja. Ostali osnutki pa bodo odkupljeni po 5000 din. Nagradni natečaj je pokazal visoko kvalifikacijo mariborskih arhitektov.

Mestni uslužbenci za povišanje doklad

Pri mariborski mestni občini je zaposlenih precej uslužbencev-dnevničarjev. Ti mestni uslužbenci doslej niso prejeli doklad za otroke. Zato so pričeli akcijo za doseg tega doklada. Na mestno občino so naslovili utemeljeno spomenico, v kateri so mestnemu svetu obrazložili

svoje upravičene zahteve. Videti je, da je mestna občina pokazala razumevanje za težnje svojih dnevničarjev, ker je stavila njihovo prošnjo na dnevni red jutrišnje seje mestnega sveta. Ta bo odločil, ali naj se mestnim dnevničarjem izplačujejo doklade za njihove otroke.

Kaj je z novo tržnico v Studencih

O otvoritvi nove tržnice v Studencih se je že večkrat pisalo. Bil je tudi že določen dan otvoritve, vendar pa še tržnica kljub urejenemu prostoru pred kapucinsko cerkvijo danes ni odprta. Zdi se, da se zadeva tržnega prostora po višjih oblasteh že od pomladi nepotrebno zavlačuje. Za novo tržnico se morajo izjaviti ne samo domača občina, ampak tudi gradbeni urad v Mariboru, Kmetijska zbornica, Zbornica za TOI in končno še banska uprava. Več instanc je vprašanje

tržnice sicer že ugodno rešilo, vendar pa končna odločitev še ni padla. Občinski odbor je že naročil okrog 20 novih miz, ki čakajo zdaj na zadnja odobrenja oblastev in na otvoritev. Letos je izredno bogata sadna letina in bi Studenčani gotovo pokupili precej sadja na novem tržnem prostoru. Zategadelj se tako občinska uprava kakor tudi studensko prebivalstvo nadejata, da bo vprašanje otvoritve nove tržnice v najkrajšem času rešeno.

Zasilen pristanek nemškega letala pri Karlovcu

Včeraj okrog 2. ure popoldne je začelo krožiti nad Drežnikom pri Karlovcu sivo-zeleno letalo z velikim črno-rdečkastim kljukastim križem. Po nekajminutnem kroženju se je letalo spustilo na brezniško polje za kurilnico državnih železnic. Kmalu se je nabralo okoli letala precej radovednega sveta, prišli pa so tudi zastopniki oblasti. Letalo ima napis »17 D - OYWW« ter je lovškega tipa in nemškega porekla. Iz letala sta izstopila dva pilota, ki sta izjavila predstavniku oblasti, da sta potovala iz Nemčije v Zagreb, da pa sta zaradi megle izgubila orientacijo. Ker jima je pri iskanju Zagreba pošel bencin, sta morala pristati pri Karlovcu. Bilota sta tudi izjavila, da sta potovala z njima še dve letali, kateri sta pa pilota zaradi megle izgubila izpred oči. Oba pilota so oblastva zadržala.

m. Zima se bliža, plašče krađe. Zadnje dni je na policijski prijavljenih več tatvin obleke in plaščev. Včeraj je nekdo ukradel delavcu Ivanu Grihu iz Mlinske ulice št. 9 svetel zimski plašč.

m. »Trije tički« na gasilskem odru v Studencih. V soboto, 14. oktobra ob 20. bodo vprizorili člani Prosvetnega društva Studenci veseligr »Trije tički« v dvorani gasilskega doma. Prijatelji vesele zabave bodo prišli na svoj račun.

m. Ze v soboto, 14. t. m. se pričinja znova lov za srečo, ki ga nam obeta prvo žrebanje državne razredne loterije. Kdor ženi srečke, se naj obrne nemudoma in zaupljivo na našo hišo sreče, bančno poslovalnico Bezjak, Maribor, Gosposka ul. št. 25, kjer so nove srečke še na razpolago. Priposlane in neplačane srečke se naj vrnejo čimprej, da bodo na razpolago ostalim interesentom, ki jih je vedno več. Kdor hoče obdržati pravico do eventualnega dobika, naj plača svojo srečko najkasneje do dneva žrebanja, t. j. do 14. t. m.

m. Železo v korenju. Na neki njivi na Poljanah so našli ljudje včeraj med korenjem sveženj 20 m železa, kakor služi za beton. Bilo je najbrže ukradeno s kake stavbe in začasno skrito tam na njivi. Kdor to železo pogreša, naj se oglasi na orožniški postaji v Studencih.

m. Upokojen je bil orožniški narednik Jernej Zlebnik iz Slovenjgradca.

m. Vlom v Valvazorjevo ulico. Sinoči je mlajši moški vlomil v stanovanje tkalke Matilde Mihec v Valvazorjevo ulici 46 in ji odnesel več svilenih oblek, perila, zlato zapestno uro, zlato zapestnico in zlat prstan z belim kamnom. Škoda znaša okoli 2500 din. Policijski daktiloskop g. Grobin je posnel prstne odtise.

m. Okraden gledališki igralce. Gledališki igralce g. Pavel Rasberger iz Aškerčeve ulice 3 je prijavil policijski, da je neznan vlomilec iz njegove shrambe ukradel ženske gojzerice.

m. Ukradena ročna torbica v kleti. Včeraj smo poročali, da je bila postrežnica Alojziji Cererjevi iz Smetanove ulice 48 ukradena ročna torbica z zastavnimi listki in srebrno uro. Ukradene stvari je Cererjeva našla v kleti. Kako je prišla njena ročna torbica v klet, ni znano.

m. Kam je izginila? Te dni se je oglasila v neki tukajšnji tekstilni tovarni neznan ženska in sporočila 25 letni delavki Cererjevi iz Smetanove ulice 48, da je njena mati nenadoma nevarno zbolela. Vsa obupana je hčerka prosila, če sme domov. Ševeda so ji to dovolili. Cererjeva pa ni prišla domov, niti ne drugega dne v službo. Za njo je zmanjkala vsaka sled. Istočasno je njeni materi Alojziji zmanjkala ročna torbica z zastavnimi listki in srebrno uro.

m. Vlomilec Valentin Strukelj, ki je bil pretekli teden v Selnici ob Dravi aretiran, je priznal še 6 vlomov, tako da so mu doslej dokazali 18 zločinskih podvigov.

* Zlato po zvišani ceni kupuje J. Jančko, urar - draguljar, Maribor, Jurčičeva ul. 8

Šah

† Emil Kramer

Dobrodušni sodni svetnik Emil Kramer je naredil svojo poslednjo šahovsko potezo. Življenje je neizprosno šahovski tmer. Igraš partijo za partijo. Izgubljaš, dobivaš, pa spet dobivaš in spet izgubljaš. Vedno znova načenjaš partijo, dobro veš, da boš poslednjo partijo izgubil. Življenje te bo presenetljivo ali pa čisto mirno postavilo na koliko lepih, bojovitih in prodornih partij je na šahovnici odigral pokojni mariborski sodnik Emil Kramer. Dobri let je bil neumorno aktiven na šahovskem polju, zlasti odlični organizator in v buden društveni delavec in tovariš na njegovem trudu, na njegovem delu sloni današnja lopa šahovska organizatorična stavba slovenskega in jugoslovanskega šaha. Posebno mnogo pa je pokojni dal mariborskemu šahu, ki je dolga leta po vsej državi silno uposteval. Zadnja leta pa se je Kramer umakel njegova življenjska šahovska partija bila vsak dan težja in nadležnejša, njim je izgubil jugoslovanski šah prvih stebrov, na katerih so stali četki sedanje velike jugoslovanske šahske družine.

Velikih mojstrskih ambicij Emil Kramer v šahu ni imel. Bil pa je dober in uspešen šahist. Zanesljiv ter ni odnehal mnogih medmestnih in medklubskih tekih. Njegova igra je bila sveža in na, premnoga poteza pa zabeljena zofskim humorjem, ki ga je sponesil izza svetlikajočih se očal. Bil je zamrla sedaj zadnja poteza, za katero ugasnil humorističen komentar k posameznim potezom. Ostalo je na šahovskem polju trajno delo, ki ga je pokojni mer vestno opravil za naš šah.

183. Indijska obramba (II. nac. am. turnir v Nov. Sadu) Beli: E. Kramer Črni: dr. L. Belj. 1. d4, S16 2. Sf3, e6 3. c4, b6 4. Lb7 5. Lg5, Le7 6. e3, 0-0 7. Ld1 8. Lxf6, Lxf6 9. h4, Sd7 10. exd5 11. De2, g6 12. h5, Kg7 13. hxg6 14. 0-0-0, e5 15. Th3, c4 16. Lf5, Th8 17. Txb8, Kxb8 18. Lxg6, Kg7 19. Lf5 20. Th1, Th8 21. Txb8, Kxb8 22. Dd1 črni preda.

* »Staribor« ima svoj redni mesecni sestanek, dne 12. okt. ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma. Ob tej priliki se proslavljajo 12 (duodecim) letnice clarissime peracta prijatelja g. Ferdin kovarja.

Kino

* Esplanade kino. »Roža«, prvi polno film odlične kvalitete in sijajne igravine. * Grajski kino. Samo še do četrta ovinkih do sreče. Lil Dagover, V. Stahl. — V četrtek ob 20.45 uri. Dve uri zabave in smeha. * Kino Union. Do vključno petka bimkanje v glavni vlogi Gary Katarina Hepburn.

Radio

Četrtek, 12. oktobra Ljubljana: 12. Veseli napevi (1930) 12.45 Poročila; 18. Pester spored 18.40 Slovensčina za Slovence; 19.30 minut zabave; 19.40 Savez Sokola vine Jugoslavije; 20. Predavanje o literaturi (L. M. Skrijanec); 21. Reproduciran koncert simfonične glasbe, Zvoki v oddih RO. — Zagreb: 19.40 Koncert RO. — Solija: 6.10 Jutrani koncert; 11.45 Opoldanski koncert; 12.45 Simfonični koncert; 22.10 Izvlečki iz Mascagnijeve opere »Cavalleria Rusticana« Rim: 21. Leoncavallova opera »Edip« in Mascagnijeva opera »Bakara«; 20.15 Simfonični koncert. Budimpešta I.: 12.10 Ciganski orkester; 19.25 Simfonični koncert. II.: 20.20 Simfonični koncert.

Mariborsko gledališče

Sreda, 11. Zaprt. (Gostovanje v Celju) Četrtek, 12. ob 20.: Neopravičena ura. Petek, 13. Zaprt. Sobota, 14. ob 20. Celjski grofje. Prva ponovitev »Neopravičene ure« je bila pri premieri nadvse ugodno sprejeta, bo v četrtek, 12. t. m. Obisk na vseh odrih prodorne veselolige je dijaštvu dovoljen. Gospodične, ki so se prijavile za daljši balet so naprošene, da se javijo danes 11. t. m. ob 17. pri gledališki gajni.

Trideset let Dramatičnega društva

V spomin na prvo predstavo Dramatičnega društva pred 30. leti (10. oktobra 1909) se je včeraj zvečer zbralo v Narodnem domu lepo število bivših aktivnih članov kakor Bureš, Dobravec, dr. Jan, Leskovar, Majer, ga, Planinškova, Sever, Stegnar, Weigl in član zadnjega odbora gledališča upravnik dr. Brendič ter novinar Pirc. Zadnji je našel arhiv teh predstav ter prinesel s seboj veliko sliko Stefana Skrbinška, očeta igralcev, kot častnega člana bralnega in pevskega društva.

Med izmenjavo spomina na dobo, v kateri so takrat v Mariboru živeči Slovenci polagali temelje za stalno Narodno gledališče, se je sklenilo, da se v kratkem vsake poseben sestanek, ki naj pripravi potrebno za sklicanje občnega odbora, katerem se naj končno odloči o usodi Dramatičnega društva. Na spominskem večeru predsedujoči g. nadupravnik Stegnar se je ob zaključku zahvalil vsem, ki so dali vzpodbudo za ta večer.

Zanimivosti

Argentina, država največjih nasprotij

Obogateti, vseeno kje in kako, je prva in zadnja želja vsakega Argentinca

Argentina, druga največja država v Ameriki, velika za dvanajst Jugoslavij, to je z dvema milijonoma manj prebivalcev, je dežela največjih nasprotij. Medtem ko so one pokrajine, ki meje na severu na Paragvaj, porasle s tropičnimi gozdovi in savanami in nikoli ne poznajo zime, so one na skrajnem jugu, na Ognjeni zemlji, pokrite z večnim snegom. Vmes med tema dvema skrajnostima nahajamo vse podnebne prehode. Obnem je

Argentina država veleposestev.

Katerih so nekatera tako velika, da jih imajo njihovi lastniki nadzirati samo s pomočjo letal. Veleposestva, na katerih pase 50.000 glav živine, niso niti med milijuni, ta se pričenjajo šele pri 100.000 glavah. In medtem ko imate na vzhodu pokrajine, velike kakor cela Jugoslavija, na katerih ne najdete niti grička, imate na zahodu take, ki jih sestavljajo same ogromne gore, večje kakor največja v Evropi.

Kakor v prirodi, tako obstajajo ogromni kontrasti tudi med prebivalstvom. Medtem ko srečate na eni strani ogromne bogataše, vidite na drugi nepopisne revne. Med obojimi so zastopani tudi evropski izseljenci. V Argentini je največ južnoameriških Slovencev,

večinoma Primorcev. Zelo zanimivo pa je, da je na severu veliko Črnogorcev, ki so lastniki ogromnih bombažnih nasadov. Posamezne farme so oddaljene druga od druge po 20 in več kilometrov. Tako da leži mora sosed do najbližjega sosedu. Ako je letina ugodna, je zaslužek tako velik, da zadostuje tudi za vsa prihodnja leta, ko nasade uniči suša ali pa jih opustošijo kobilice. Na skrajnem jugu, n. pr. v Punta Arenas in v Ushuai, so pa Dalmatinci celo v večini. Ti se ukvarjajo s trgovino, obrtjo in pomorstvom. Slovenci so naseljeni večinoma v osrednjih deželah, a največ v Buenos Airesu, glavnem mestu republike, ki šteje že več milijonov duš. So večinoma delavci, a tudi mali obrtniki itd. V predmestju Dock City, ki ga imenujejo »Mesto milijonov«, so v tem mestu, tvorijo Jugoslovani večino. Prej so gospodarili tu Italijani, polagoma pa so jih naši ljudje izpodrinili. Ko dobi dovoljenje, da se vseli v Argentino, se

v njej lahko izgubi brez sledu. Gim vam žigosajo v pristanišču potni list, zveste lahko kamor hočete. Ni se vam treba nikjer prijavljati. V Buenos Airesu je podnebje nenavadno. Podnevi je silovito vroče, a ponoči vas lahko zebe, čeprav ne pade temperatura nikoli pod plus stopinj. Mraz povzroča oster veter, ki vije po ulicah. Da je Buenos Aires res

Amerika, kakor n. pr. Newyork, nam dokazuje nazorno to: Ko je obiskal argentinsko glavno mesto prezident USA Roosevelt, je dejal, da so buenosaireske ulice za ogromni promet preozke. Župan je takoj odredil odkup celih skupin palač, ki so jih v rekordno naglem času podrli in napravili dve ulici, ki sta

sedaj najširši na vsem svetu.

Na sredi ene izmed njiju, ki se imenuje Avenida 9 de Julio, so zgradili 30 m visok obelisk, pa se je pričel rušiti že nekaj mesecev po dograditvi.

Obogateti — to je prva in zadnja želja vsakega Argentinca. Obogateti — vseeno kje in kako! Morda tudi v lote-

riji? Teh je kolikor hočete: državna, deželna, mestna itd. Vsak dan so skoraj žrebanja. Konjske dirke in stave pri njih so prav take priložnosti za obogatitev — ali obubožanje. Marsikdo se pelje

na dirko z avtom, nazaj se vrača peš, ker mu ne ostane niti za tramvaj. V Buenos Airesu je južnojsko živahno. Španci so ostali tudi v Ameriki pač Španci. Če gre ženska sama ali le s prijateljico po ulicah, se vse, mlado in staro, oženjeno in neoženjeno ozira za njo. Vsi jo ogovarjajo ali izrekajo vsaj svoje opazke o njej. To ni nič čudnega in ženske se k temu le smeji. Kaj pa naj bi tudi sicer storile? Taka je pač Argentina in tako je njeno veliko glavno mesto.

Gibraltar na vzhodu Baltskega morja

Majhni kraj Baltiki s 1200 prebivalci je bil že za Petra Velikega pomorsko oporišče za ladjeplovbo. V švedsko-ruskih vojnah na kraju XVIII. stoletja je bil Baltisk važno izhodišče za morske bitke. Od tod se lahko kontrolira in zavaruje vsa plovba do Kronstadta in Leningrada, zato se ta kraj, ki ga bodo Rusi po novi pogodbi z Estonko izpremenili v pomorsko trdnjavo, po pravici imenujejo Gibraltar Baltika.

Da so Rusiji padle v posest tako važne strateške postojanke, je za bodoči raz-

voj političnih razmer na obalah Vzhodnega morja velevažnega pomena. Rusiji se ni treba več bati, da bo njena mornarica zaprta v Finskem zalivu, ker obvlada danes najvažnejše postojanke vzdolž Estonske, Letonske in Litve. Posebno važna je tod morska pot, koder vozijo velike transporte železne rude iz severne Švedske v nemška пристanišča. Odkar sta Stalin in Molotov obnovila politiko Petra Velikega v vzhodnem delu Baltika, so se odnosi sil v tem delu Evrope do temelja izpremenili v korist Rusije.

Tragični prizori na begu iz Poljske

V »Zürcher Zeitung« poroča neki švicarski novinar o žalostnih prizorih, ki jih je doživel na begu iz Poljske. Med drugim pripoveduje:

Dne 17. septembra je bil najžalostnejši dan na umiku k romunski meji. Tega dne se je izvedelo o udoru ruskih čet v vzhodno Poljsko. Cela reka ljudi, starčkov, žena in otrok je tedaj v paničnem begu hitela k romunski meji. Druga za drugo so letele nad nami jate poljskih letal in pilotom se je videlo, ko so pristali, kako pretresljivo je bilo njihovo slovo od domovine.

Naslednjega dne pred poldnem je dopel v Černovice poljski maršal Rydz Smgły. Ko je stal na obmejnem mostu med Kutyjem in Vijnitom, se je žalosten ozrl na poljska tla in ni mogel zadržati solz. Zapuščal je domovino, ne vedoč, če jo bo še kedaj videl. V čerновиških hotelih je bilo videti tiste dni pretresljive prizore bednih zapuščencev. Neki Francoz, ki je 18 let živel na Poljskem, je dejal: »Jokal sem, ko sem zapuščal Poljsko preko Dnjestra.« Neki Holanec je dostavil: »V petdesetih letih mirnega de-

Najnesrečnejši so tisti ljudje, ki zmeraj samo na sebe mislijo.

la bi se Poljska dvignila v zares moderno državo. Mnogo je bilo res napak, toda vse bi se bilo sčasoma popravilo. Meni se zdi, kakor da sem izgubil kos svoje domovine.«

Luksus lepotic za obmejne trdnjave

Grški listi poročajo o utrjevanju severne meje Grčije. Naglašajo, da je bilo doslej utrjenih 3000 strateških točk. Izkopanih je bilo pri utrjevanju 450.000 kub. metrov zemlje, uporabljenih za betonska dela 100.000 ton cementa in 350.000 ton jekla. Gradnja teh utrdb je stala grško državo mnogo denarja. Čeprav so Italijani umaknili svoje čete z albanske meje,

se bodo utrdbena dela na grški strani nadaljevala. Da bi stroške za narodno obrambo na meji lažje krila, je grška vlada razpisala davek na luksuzne predmete, parfume in kozmetične proizvode sploh, dalje na fotografske aparate in nekatere druge potrebščine človeške lagodnosti.

Važno opozorilo!

V časih, ko morajo uprave listov stroške za papir, tisk in drugo vnaprej ali pa sproti poravnati, je nemogoče, da bi zaostajali naročniki z naročnino za liste. Zato prosimo cenjene naročnike, ki plačujejo naročnino za »Večernik« po poštni položnici, da svojo dolžnost napram listu brez odloga izpolnijo ter nemudoma nakažejo zaostalo naročnino za nazaj in za tekoči mesec, da jim ne bo prekinjeno prejemanje lista.

UPRAVA »VEČERNIKA«

Estonci se pulijo za rusko literaturo

Kakor poročajo iz Tallina, je postalo v tamkajšnjih knjigarnah v zadnjih dneh nenavadno živahno povpraševanje po sovjetski literaturi. Knjižarne so naročile večje pošiljke ruskih knjig iz Moskve, pa so bile že v prvih dneh razgrabljene. Knjižarna »Theokool« prejema vsak dan tudi s podeželja pisma, kjer zahtevajo Estonci in Estonke naročila na sovjetske revije in dnevnike. Največ se iščejo knjige o državni organizaciji Rusije, o gospodarski strukturi in politiki sovetov. Mnogo povpraševanj je tudi po slovnici in besednjakih ruskega jezika.

IDEOLOŠKO STALIŠČE FAŠIZMA

V odgovor na pisanje vatikanskega glasila »Osservatore Romano«, da narodni socializem in fašizem nista več branik proti komunizmu, piše italijanski minister Farinacci v listu »Regime Fascista«: — Večkrat smo poudarjali, a ponavljamo spet danes, da smo bili, smo in bomo tudi nadalje protikomunisti, čeprav popolnoma odobravamo večše poteze spretnih nemške diplomacije, da drži daleč od sebe državo od 172 milijonov Rusov in da jo zaokrene proti svojim sovražnikom.

MORJE RUSKIH PODMORNIC

»Lahko rečem, da imamo več podmornic, kakor katera koli država na svetu. Dodam še, da jih imamo več, kakor jih imata Nemčija in Japonska skupaj!« je dejal komisar ruske vojske Vorosilov 24. julija letos zastopnikom tiska.

»Kaj praviš, kdaj nam bo avto zares na konkurenca?«

de Vere-Stacpoole

USODNA LJUBEZEN MORNARJA ERICSSONA

ROMAN

37

Gunnarsson je sedel sam za mizo. Na stol se je dvignil s stola, da pozdravi obiskovalca, o katerem je domneval, da prihaja zaradi kake zadeve v zvezi z ri-

čevom. Ericsson se je ozrl, ali so vrata zaprta in prešel je v napad.

»Stefan Gunnarsson,« pravi, »prišel sem da vas prosim za roko vaše hčerke. Lahko me, in midva sva si edina; zame pa stvar še ni gotova, dokler ne dobim pristanka njenega očeta.«

Gunnarsson se je silovito zganil, kakor da bi hotel odskočiti od stola, toda Ericsson ga popolnoma zmešale. Če bi Gunnarsson predvidno potkal na grm, bi ga takoj napadla njegova zadržljivost. Tako je samo sedel tu in buljil v veličana pred seboj. Niti najmanjšega govora ni imel proti Ericssonu; nato je v poslovnost uspešnega moža; denar ima za seboj, izvira iz ugledne rey-

kjaviške družine in stoji družabno na isti višini kakor Švala. Toda vendarle — on sam je bil tisti, ki je zagovarjal zaroko med Švalo in Gudmundssonom in jo z vseh strani pospeševal; ta zaroka je bila prav za prav njegovo delo in prav nič ga ni mikalo, to svoje delo kar tako brez nadaljnjega razdreti.

Pokazal je na stol.

»Sedite,« je dejal. »Sicer me ne veseli posebno, govoriti o tej stvari, toda ker ste me tako rekoč s tem naravnost napadli, sem k temu vendar prisiljen. Predvsem drugim vam moram reči, da moja hči nima nikake pravice, dati se komur koli, prav tako nobene, kakor nimam jaz pravice, dati jo vam. To bi bilo prav tako, kakor da bi šel k vašemu družabniku Magnusu in mu dejal: »Daj mi čoln Erika Ericssona.« Kaj bi mi neki on odgovoril na to? »Ne morem ti ga dati, kajti čoln ni moj.« In prav tako je s Švalo; izročila se je že enemu in jaz je ne morem dati drugemu.«

»Nekaj vam povem,« odvrne Ericsson.

»Zaročena ali ne, Švala ne bo Gudmundssona nikoli poročila. Govorim z vami čisto odkrito in pošteno, kot mož možu, in polna resnica je, če vam pravim, da nisem mogoče jaz begal za vašo hčerko, da bi jo odvrnil od Gudmundssona, prav tako kakor se tudi ona ni obrnila k meni s kakim nepravim namenom. Usoda sama naju je privedla skupaj, in človeška sila ni sposobna, da bi naju ločila.«

»Zakaj pa potem sploh prihajate sem in me vprašujete?« je dejal Gunnarsson.

»Ker brez vaše privolitve stvar nima pravega obraza; Švala bi brez nje ne bila srečna, in — prav za prav — tudi jaz ne. Njen naravni zaščitnik ste, vi ste jo vzgojili, in ni moj namen, da bi se vrnil med vajdu. Ne, prej bi tu dvignil sidro in se podal kam drugam. Toda to bi pomenilo, da moram Švalo zapustiti, in če bi moral Švalo zapustiti — prekinil se je in čez hip nadaljeval: »Ne, ne morem je zapustiti, tudi če bi to hotel. To je izven področja moje volje. Pri vsej tej stvari nimam druge želje in volje kakor osrečiti Švalo.«

Gunnarsson si je razbijal glavo, da bi našel kak odgovor, toda končno ni vedel reči drugega kakor:

»To vse skupaj ničesar ne spreminja na

dejstvu, da je zaročena z Gudmundssonom.«

Tedaj pa je izbruhnil Ericsson; ne v besnost, temveč v sveto jezo!

»Gudmundsson! Nekaj vam povem, Stefan Gunnarsson! Privezati hočete dekleta na Gudmundssona, starega moža, in ona še ni stara niti dvajset let! In ko mine naslednjih dvajset let? Kje bo potem? Nobene pameti nimate, to vam povem v obraz; ne morete videti dalj kakor do konca svojega nosu; svojo lastno hčer hočete privezati na moža, ki je dovolj star, da bi bil lahko njen oče; godrnjate in režite se, če pride semkaj mož, ki se ji po starosti prilega, mož, ki jo ljubi in, kar je še več, mož, ki jo hoče poročiti. Nič več okolišenja — rad bi zvedel od vas: kaj imate prav za prav proti meni?«

Gunnarsson je vstal in začel hoditi po sobi.

Ericssonov izbruh je bil za čudo podoben izbruhom njegove pokojne žene, in če bi mogla vstati iz groba, bi verjetno prav na isti način planila nanj. Ni se mogoče jeziti, za to je bila Ericssonova toplota preodkritosrčna, in prav ta toplota je raztajala njegovo okorelo trdnost.

(Dalje.)

Cetrtek, 12. oktobra 1939 ob 20.45 uri

Eksperimentalni večer

mojstra okultnih ved

GRAJSKI KINO

SVENGALIJA

Vsi čudeži iz carstva četrte dimenzije so predloženi z neverjetno brezhibnostjo in dovršenostjo. Med drugimi zanimivimi in zabavnimi točkami so na sporedu najnovejši poizkusi psihometrije, jasnovidnosti, budne sugestije itd. itd. Fakirski poizkusi z medijem

„MME. ELIS“

2 uri mistike, resnosti, zabave, smeha.

Pozor! Od petka 13. do torka 17. t. m. pri vsaki večerni predstavi poleg normalnega filmskega sporeda še kratek a interesantni nastop našega mojstra „Svengalijskega“. V nedeljo 15. t. m. ob pol 11. uri matineja z nastopom okultista hipnotizerja SVENGALIJA.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 8.—. Dražbe, preklic, dopisovanja in ženitovalski oglasi din 1.— oo besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davki za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpslati v pismo skupaj z naročilom ali na po poštini položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

ROBAUS-SUHOR
VODEČA ZNAMKA
Pri boleznih prebave in za slabotno deco uživajte Robausov zdravilni prepečenec.
9189-1

Hišni posestniki in najemniki pregledajte Vaše peči in štedilnike predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni **ANTON RAJŠP. MARIBOR** Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo.
9013-1

Ia CVETLIČNI MED
(točen) od din 15.— naprej. O. Črepinko, čebelarstvo, prodajalna čebelarstva društva Maribor, Zrinskega trg št. 6.
9789-1

OPOZORILO!
Podpisana izjavljam, da nisem plačnica za svojega moža Pšajd Konrada. Pšajd Alojzija, Trdinova 18.
9799-1

POSTELJNO PERJE
po din 8.—, prebrano din 10.—, kemično čiščeno in skubljeno din 30.—, kemično čiščeno in ročno skubljeno din 45.—, gosje perje, polbelo, ročno skubljeno din 55.—, kakor tudi polovico čisto belega puha, najfinjši puh po brezkonkurenčnih cenah pri „Luna“, Maribor, samo Glavni trg 24.
9835-1

SOBO
oddam gospodični. Istotam naprodaj otroški voziček in prima koncertne citre. Rajčeva 13-1, Maribor.
9839-1

Sirite „Večernik“

Posesti

PRODAM PARCELE
ob glavni cesti, za vsako obrt pripravne. Ptujška cesta 87.
8975-1

Kupim

RADIO-APARAT
kupim. Ponudbe z navedbo cene pod »Radio« na upravo »Večernika«.
9829-3

KOPIRNI STROJ
rabljen, za obdelavo do 1 m dolgih lesenih komadov, kupimo. Železarna Muta. Muta ob Dravi.
9842-3

Prodajam

SVEŽE KISLO ZELJE
od petka naprej dobite v trgovini Weis Josip, Aleksandrova cesta.
9804-4

LIMONOVO DREVO
veliko, s sadjem, prodam. — Vrtnar Jemec.
9828-4

POZOR TAPETNIKI!
Prodajam poceni dobro ohranjen stroj, kateri odvilja in istočasno češe afrik ali zimo. F. Novak, Jurčičeva 6.
9845-4

Stanovanje

STANOVANJE
eno- in dvosobno oddam. Smetanova ulica 54 (gostilna).
9743-5

STANOVANJE
2 sobi s pritliklinami se odda. Prešernova ul. 30a.
9836-5

LEPO STANOVANJE
soba in kuhinja, se odda v novi hiši blizu mesta. Nasipna ul. 55, Pobrežje.
9847-5

STANOVANJE

čisto in poceni, sončna lega, oddam rednemu plačniku. — Aleksandrova 101. Pobrežje.
9818-5

STANOVANJE

eno- in dvosobno v novi zgradbi pri postajališču Tezno oddam. Ptujška c. 33.
9819-5

SOBO

s štedilnikom oddam mirni stranki na Pobrežju. Vračati: Lovce, Glavni trg 4.
9820-5

SOBO S KUHINJO

lepo, čisto, v mirni hiši oddam takoj starejši gospej. — Betnavska c. 40.
9821-5

STANOVANJE

oddam takoj pošten in mirni stranki. Benet, Dravska ul. 10.
9826-5

STANOVANJE

veliko, sončno, z vsem komfortom poceni oddam. Vračati Mlinska 30.
9831-5

STANOVANJE

lepo, dvosobno, z verando v centru mesta oddam. Naslov v upravi »Večernika«.
9838-5

Službo dobi

NATAKARICO

izučeno, starejšo, pridno, katera je že bila v službi kot plačilna, s kavicjo iščem. Radi informacije naj se obrne osebno ali pismeno na moj naslov: Turk Josip, gostilna, Murska Sobota.
9833-9

ELEKTROMONTERJA

s prakso sprejme v službo mestno elektriško podjetje v Mariboru. Interesenti naj clo žijo prošnje do 16. oktobra.
9840-9

NOVA STANOVANJSKA KOLONIJA V LJUBLJANI

Tudi v Ljubljani je bila občutna stanovanjska kriza. Zato je že lani pričela ljubljanska mestna občina akcijo za gradnjo stanovanjskih kolonij. Lani v novembru je dala mestna občina v ta namen poldrug milijon dinarjev. Nova stanovanjska kolonija ob Lavričevi in Kobariški ulici bo kmalu dograjena. V njej bo 48 lepih enosobnih stanovanj. Skupni stroški nove ljubljanske gradbene akcije znašajo 3 in pol milijona din. Med obema stanovanjskima blokoma je mestna ob-

čina ljubljanska zgradila otroško zavetišče.

n Čuvaj zaspal na progi. V Bogovcih Bački se je dogodila, kakor javljajo Vinkovci, nenavadna smrtna nesreča. Letni kmet Jurij Kovač, ki je ob čuvajski službi na železnici, je ob truden ter je legel kraj tračnice. Pred prihodom vlaka pa je zaspal. Motiv ga je zgrabila ter ga vrgla ob kolosaj. Kovača so pripeljali v bolnišnico, pa je kmalu nato umrl.

n Nova palača Borze dela je bila od jena v Skopju. Otvoritvi velike mošne palače sta prisostvovala predsednik de Cvetković in minister J. Tomić.

ČEVLJARSKEGA POMOČNIKA
sprejem. Srečko Jelen, Studenci, Erjavčeva ul. 12.
9830-9

SLUŽKINJO
ki zna nekoliko kuhati, iščem Koroševa ul. 36-1. Predstavi naj se od 2. do 4. ure.
9837-9

Sobo odda

NA STANOVANJE in HRANO
sprejem gospoda. Koroška c. 44, pritličje, levo.
9824-7

SOBO
strogo separirano, s kopalnico in hrano oddam s 1. novembrom tudi starejšemu gospodu ali dami. Glavni trg 24-III, levo.
9827-7

Sobo išče

SOBO
parketirano, z dvema posteljami in kopalnico iščem na Kralja Petra trgu. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Lepa soba«.
9832-8

Službo išče

TRGOVSKI POMOČNIK
vojašine prost, zmožen kavicje, išče zaposlitve v trgovini, skladišču ali slično. — Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« pod »Zanesljiv«.
9841-10

Zgubljeno

MAČKA

Črno-bela z odsekanim repom se je zatekla. Oddati proti nagradi Gregorčičeva 12. dvorišče.
9843-11

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 34 Ljubljana, Prešernova ul. 40

Oglašujte!

Suh ladijski pod (Koroška smerka) in slavonski hrastovi in bukovni parjeni parketi stalno na zalogo.

TOVARNA PARKETOV

Jasip Rendeli, Maribor, Koroška c. 10 (dvorišče)
Polaganje vršimo pod strokovnim nadzorstvom.

Zlato in srebrno

brilljante, zastavljane, išče nujno za nakup **M. Ugerjev sin** Maribor, Gosposka ulica

OKASA

tablete

Pri spolni slabosti lahko poskusite

OKASA

tablete

za moške

100 komadov din 200—

proti povzetju

Zastopnik: L. Lekari

Mr. Rožman Miroslav

Beograd — Terapija

Ogl. reg. S. 5846/38

ŽREBANJE PRED DURMI!

V treh dneh se prične 39. kolo Državne razredne loterije, ko bo zopet razdeljenih nič manj kot osem premij in 42.000 dobitkov v skupni vrednosti

65 milijonov dinarjev

Prvo žrebanje bo 14. okt. t. l. Nove srečke se dobe v naši hiši sreče in glavni kolekturi bančni poslovalnici

BEZJAK, MARIBOR Gosposka 25
Telefon 2097

Cela srečka stane din 200—, polovica din 100— in četrtinka din 50—.

Bezjakove srečke so že marsikomu prinesle novo življenjsko srečo, kakor nam to kaže naslednja statistika nekaterih do sedaj izžrebanih premij in dobitkov

Vsak je svoje sreče kovač! Odločite se pravočasno!

Premije:	Din	2.008.000	srečka	štev.	68.326
"	1.002.000	"	"	"	59.971
"	301.000	"	"	"	83.526
"	200.000	"	"	"	34.210
Dobitki:	din	100.000—	srečka	štev.	4.638
"	100.000—	"	"	"	7.336
"	100.000—	"	"	"	77.664
"	100.000—	"	"	"	77.696
"	100.000—	"	"	"	86.831
"	100.000—	"	"	"	86.834
"	100.000—	"	"	"	97.030
"	100.000—	"	"	"	83.519
"	80.000—	"	"	"	19.306
"	60.000—	"	"	"	88.152
"	50.000—	"	"	"	"
"	50.000—	"	"	"	"

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva štev. 25-67 in uprave štev. 28-67. — Poštni čekovni račun štev. 11.409.